

ВЪРКОВЕН ВЕСТНИК

ИЗЛИЗ... ДИНА

ИЗДАНИЕ НА БЪЛГАРСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА ЗА РЕЛИГИОЗНА И ЦЪРКОВНО-ОБЩЕСТВЕНА ПРОСВЕТА

ГОДИНА СП. БРОЙ 23

СОФИЯ, 16 – 31 ДЕКЕМВРИ 2002 г.

ЦЕНА 0,50 лв.

http://synpress.bglink.net, e-mail: synpress@bglink.net

• **Сърцевината на човека**

• **Епископ Лука:**

Сърцето като орган на висшето познание
стр. 3

• **Необходима е къртовска работа с висока отговорност – разговор с митрополит Йосиф**
стр. 4

• **Св. Лъв Велики – Слово за Рождество Христово**
стр. 5

• **Владимир Свинтила – Чудеса на вярата**

стр. 6

• **Оставете децата...**

• **60 години в служба на Бога**

стр. 7

ПАТРИАРШЕСКО И СИНОДАЛНО РОЖДЕСТВЕНО ПОСЛАНИЕ

„Днес ви се роди в града Давидов Спасителя, Който е Христос Господ.“
(Лука 2:11)

Взлюбени в Господа чеда на светата ни Църква,

Боговъплъщението е основна истина на християнската вяра; то е средоточие на човешката история и начало на нашето спасение. В него се прояви всичката сила на Божията любов към човека, отгечен от греховното бреме.

Велика е тайната на Откровението: „Бог се яви в плът“ (1Тим. 3:16). Вечният и Извънвременният се ражда в определено историческо време – когато се изпълнили времнатата (Гал. 4:4). Безначалният получава начало, Безтелесният приема човешка плът (Иоан. 4:2). Синът Божий става Син Човешки. Владетелят на вселената понижават Себе Си и присема образ на раб (Фил. 2:7). Вешинният слиза до низините на човешкото естество без да бъде причастен на греха, за да ни издигне към първоначалното блажено състояние. Наистина, велика тайна на вярата и благочестието!

Днес цялата Църква тържествува и възпява раждането на Божия Син от Приснодева Мария. Цялата Църква е насочила взор към Витлеемската пещера, за да се поклонни на родения, предсказан от древните пророци Спасител на света. Цялата Църква, която всякога е с поглед към небето, следва изгрялата чудна звезда в светлата нощ, за да намери родения Богомладенец и да Му принесе скъпи дарове на молитва, смирение и обич.

Непостижимата за човешки разум тайна на Боговъплъщението се извърши и разкри в скромност, а в същото време твърде дивно и величествено. Чистата Девица Мария, оосенена благодарно от Светия Дух, става Майка Божия – ражда в скромна и бедна пещера предвечното Слово Божие, Единородния Син Божий. Съзерцавайки тази тайна, вдъхновенният църковен химнопосет възклишава: „Виждам необикновена и преславна тайна; пещерата станала небе, Девната – херувимски престол, яслите – вместилище, в което е положен немествимият Христос Бог...“ (Из 9-а песен на Рождественския канон). В нощта на раждането на Исус Христос Ангел небесен се явява на витлеемските пастири и им казва: „Не бойте се, ето, благовестия ви голяма радост, която ще бъде за всички човещи; защото днес ви се роди в града Давидов Спасител, Който е Христос Господ“ (Лука 2:10-11). Името Му е Исус – Спасител, защото Той дойде да спаси народа Си от греховете му (Мат. 1:21).

В нощта на Рождеството Христово ангелски хор възвести величествения химн на мира „Слава във висините Богу, и на земята мир, между човещите благоволение“ (Лука 2:14). Този ангелски химн отеква дълбоко и в нашите сърца, ведаейки една върховна нужда на живота. Кога мирът на земята и благоволенieto между човещите не са били

неотменима потребност за живота? Нисе неспрестанно повтаряме ангелския химн на мира във величанията на Църквата с чистия трепет на нашите сърца: Мир на земята и благоволение между човещите! И днес човеществото се нуждае от благовествието на величествения ангелски химн, прозвучал в светелата нощ на Богораждането, за да възвести пришествието на Княза на мира (Ис. 9:6). Радостта, която донесе Господ на земята със Своето рождение е велика, тя е радост за всички човещи.

Рождественската радост сияе и по нашите лица, скъпи в Господа братя и сестри, тя искри в очите ни. Защото този ден е ден на спасението ни; това е ден на Божията благоволение към грешния човешки род; това е ден, в който даром ни е дадена велика милост.

Рождество Христово е светъл празник, в който величаем Божествения Младенец и Му благодарим за спасението. То е празник

и на нашето духовно възраждане. Затова трябва да го празнуваме със стремеж към нов живот в Христа Исуса.

Рождество Христово е непрехващ извор на вдъхновение за живот според Божията воля, на благи мисли, светли настроения и спасителни дела. От пещерата на Богомладенеца Исус текат пълноводни потоци на благодат, които оросяват просторната нива Божия за богат плод. А тая нива са нашите души. Затова с такава тържественост празнуваме днешния светъл празник и прославяме Бога във висините. Когото небе и земя славят (Пс. 18:2).

Взлюбени братя и сестри,

Нека вземем в светлината на свещения празник и приемем Богомладенеца Исуса със смирена благодарност и духовна радост. Приемем ли Го, нека неотстъпно Го следваме, както и светият Апостол поръчва:

„Както приехте Господа Исуса Христа, тъй и ходете по Него, вкоренени и утвърдени в Него и укрепени във вярата, както сте научени, преуспявайки в нея с благодарност“ (Кол. 2:6-7).

С отеческа обич и радост поздравяваме всички вас – скъпите наши чеда в Родината и извън нейните предели със светлия празник Рождество Христово. Нека от този благодатен извор на неизчерпаими духовни дарове посеем в душите си и сърцата си семена на богата духовна жетва, на духовна обнова, на мир, любов и милосърдие, здраве, честити дни и благопреспяване във всички ваши благородни начинания и полезни дела.

Радостта, възвестена от Ангела Господен на Рождество Христово, да озари домовете на всички ни и ни поведе с многолюдното вековно шествие към Витлеемските ясли, за да поднесем в дар на родилата се Младенец, подобно на мъдрещите, злато, ливан и смирна – златото на нашата любов, смирната на възвишените ни души и ливана на обновените ни сърца. Да отидем при родилата се чист и светъл Божествен Младенец, за да ни огрее синието на чудната Витлеемска звезда.

„Братя, радвайте се, съвършенствуйте се, усетявайте се, бъдете единомислени, живейте в мир, – и Бог на любовта и на мира ще бъде с вас“ (2Кор. 13:11).

„Благодатта да бъде с всички неизменно любещи Господа нашегo Исуса Христа“ (Еф. 6:24).

ЧЕСТИТО РОЖДЕСТВО ХРИСТОВО!

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА СВ. СИНОД
† МАКСИМ
ПАТРИАРХ БЪЛГАРСКИ И
МИТРОПОЛИТ СОФИЙСКИ

ЧЛЕНОВЕ НА СВ. СИНОД:

- † Врачански митрополит КАЛИНИК
- † Сливенски митрополит ИОАНИКИЙ
- † Пловдивски митрополит АРСЕНИЙ
- † Видински митрополит ДОМЕТИАН
- † Варненски и Великопреславски митрополит КИРИЛ
- † Американски, Канадски и Австралийски митрополит ИОСИФ
- † Западно- и Средноевропейски митрополит СИМЕОН
- † Великотърновски митрополит ГРИГОРИЙ
- † Русенски митрополит НЕОФИТ, Наместник на възстановения Доростолски митрополитски престол
- † Неврокопски митрополит НАТАНАИЛ
- † Плевенски митрополит ИГНАТИЙ
- † Старозагорски митрополит ГАЛАКТИОН
- † Ловчански митрополит ГАВРИИЛ

ХРОНИКА **България**

Политически лидери посещават Синодната палата

На 3 декември в Синодната палата Негово Светейшество Българският патриарх Максим се среща с лидера на НДСВ Пламен Панайотов, който изрази пред Негово Светейшество и синодалните архиереи увереността си, че Законът за вероизповеданията ще бъде приет преди Коледа и подчерта, че НДСВ ще направи всичко възможно да бъдат върнати имотите на Православната църква.

Същия ден патриарх Максим прие и лидера на БСП Сергей Станишев. Пред Негово Светейшество и синодалните архиереи партийният лидер изрази ясната позиция на БСП, която се ангажира да

защитава позицията на Св. Синод в парламента при присматането на новия Закон за вероизповеданията.

Патриаршеско служение

На 6 декември, Св. Николай Мирликийски Чудотворец, в Патриаршеската катедрала „Св. Александър Невски“ тържествена св. Златоустова литургия отслужи Негово Светейшество Българският патриарх и Софийският митрополит Максим.

В богослужбата молитвено участие взеха Негово Високопреосвещенство Американски, Канадски и Австралийски митрополит Йосиф, Негово Високопреосвещенство Западно- и Средноевропейс-

ки митрополит Симеон, Високопреподобните архимандрит Борис, главен секретар на Светия Синод и председател на църковното настоятелство на храма, и архимандрит Йоан, протосингел на Софийската св. митрополия, и храмовото духовенство.

Негово Светейшество произнесе слово по случай празника на св. Николай Чудотворец.

Софийска митрополия

Православен социален патронаж

На 6 декември Фондът за културно единство на православните народи отвори вратите на първия Православен социален патронаж в село Дебели лак, община Радомир.

Проектът обхваща 100 души социално слаби от 11 села в община Радомир, които ще получават топла храна и медицинско обслужване през зимните месеци. По време на църковни празници, рождени и имени дни за тях ще бъдат организирани и общи трапези, където ще могат да се срещат и общуват помежду си.

Идеята на Фонда за откриването на такава социална трапезария се реализира с помощта на Министерството на труда и социалната политика, Американски Джойнт за България и Потребителна кооперация „Обединение“ с. Извор. Проектът получи благословението на Негово Светейшество Българският патриарх Максим.

Гости на откриването бяха г-жа Марлена Ангелова, зам.-управител на Фонда за социално подпомагане към Министерството на труда и социалната политика, г-жа Елисавета Миленова, съветник на Президента на България по религиозните въпроси и ръководител на Българско-

то представителство на Международния обществен фонд „Единство на православните народи“. Сред присъстващите бяха и г-жа Даниела Георгиева, член на Управителния съвет на Фонда за културно единство на православните народи, г-н Иван Владимиров, кмет на община Радомир, както и кметовете на населените места от общината. Негово Високоблагоевиество свещенониконо Иван отслужи тържествена св. Литургия в църквата „Св. Петка“ в с. Дебели лак, по повод големия църковен празник – Св. Николай Чудотворец – и извърши освещаване на трапезарията.

Деница ВАСИЛЕВА

Вести от Сливенска епархия

През 1996 г. Общинският съвет гр. Бургас обявява „Св. Николай Чудотворец“ за покровител на града. От тогава до днес Бургаската община организира редица мероприятия през първата седмица на декември, посветени на светеца-закрилник. Тази година културната програма на общината се обогати с още една изява, която е първа в града и страната. Става въпрос за проведените на 3 декември „Св. Николаевски образователни четения, посветени на българското православно краезнание“, придружени с православно-етнографска изложба под наслов „Православна българска народна старина“.

Тази инициатива представя резултатите от експедицията в с. Кирова, Среденска община, от 21 до 27 юли 2002 г. на учениците от секция „Православно краезнание“ към Енорийския център „Възнес-

ние Господне“ при катедралния храм „Св. Кирил и Методий“ – гр. Бургас.

Четенятията започнаха с доклада на прот. Захари Дечев на тема „Духовната просвета и образование в контекста на нашето съвремие“.

Със същността на краезнанието, целите и задачите на секция „Православие и краезнание“ гостите запозна д-р Вида Буковинова – историк, краевед и преподавател в енорийския център. Върху педагогическо-методическите аспекти в работата на секцията се спира г-жа Милка Бихлюмова. Бяха изнесени доклади за създаването и развитието на село Кирова, сведения за старите църкви, за строежа и вътрешната уредба на храм „Св. Димитър“, християнското благочестие в района и др.

Д-р Вида БУКОВИНОВА

Във връзка с празника на Бургас, 6 декември, в храм „Св. Кирил и Методий“ бе отслужена божествена св. Литургия от Негово Високопреосвещенство Сливенския митрополит Иоанкий в съдружение с протосингел архим. Игнатий, ставроф. иконом Панайот Чахъров, прот. Николай Димитров и прот. Захари Дечев. В етнографския музей бе осветена празнична трапеза.

Сливенска митрополия

На 6 декември Негово Високопреосвещенство Американски, Канадски и Австралийски митрополит Йосиф навърши 60 благословени години.

Като го поздравяваме по случай юбилея, му пожелаваме здраве, бодрост и подкрепа свише в неговото отговорно служение далеч от Родината. На многая лета, владыко!

Вести от Видинска епархия

Традиционните за Видинска епархия чествания на Деня на християнското семейство и младеж започнаха на 20 ноември с тържествена вечеря с песто-хлебце, отслужена в митрополитския катедрален храм „Св. Димитър Солунски“ във Видин от Негово Високопреосвещенство Видинския митрополит Дометиан в съдружение с храмовото духовенство и йеромонах Антим, брат на Килеуския манастир.

Празничната програма, посветена на Деня на християнското семейство, бе представена в салона на Младежкия дом във Видин. Участие взе хорът за църковнославянски песнопения към митрополитската катедрала. Йеромонах Антим разясни символиката и значението на църковния празник Въведение Богородично. Лекция на тема „Любовта и бракът – в търсенията на човешкия разум и дух“ изнесе Мария Иванова, докторант по Психология на религията в Богословския факултет на Софийския университет. С вдъхновено архиастирско слово митрополит Дометиан чести празника на своите пасоми.

На 21 ноември, Въве-

дение на Пресвета Богородица в храма, Негово Високопреосвещенство отслужи св. Литургия в храм „Успение Богородично“ в град Лом. В службата взеха участие о. Петър Радославов, о. Цветан Антонов, архиерейски наместник на град Лом, о. Красимир и йеромонах Антим, който произнесе проповед, посветена на празника.

В края на службата Видинският митрополит поздрави вървящите по случай празника и ги призова в словото си да пребъждат във вяра и любов към Бог и родина. Беседа на тема „Християнският възглед за брака“ изнесе Мария Иванова.

Същия ден в 18 часа в град Монтана митрополит Дометиан взе участие в кръгъл маса по проблемите на съвременното семейство и младежта. Дискусията бе открита от председателя на общинския съвет инж. Иво Иванов. С доклади участваха представители на Боголовския факултет към Софийския университет, специалисти в областта на психологията и социологията от регионалната инспекция. Своето напътствие към младежите отпрати

къметът на града г-н Златко Живков. Обобщение по темата направи Негово Високопреосвещенство, като подчерта ролята на Православната църква в съхраняването на духовните ценности.

На 23 ноември Видинският митрополит Дометиан гостува в град Вършец. Представена бе празнична програма, посветена на Деня на християнското семейство. Архимандрит Сионий, ректор на Софийската духовна семинария, разкри смисъла и значението на честванията празник, а Мария Иванова изнесе беседа, посветена на християнския възглед за любовта и брака.

На 24 ноември в храм „Св. Николай Чудотворец“ в град Берковица Негово Високопреосвещенство отслужи св. Литургия в съдружение с местното свещенство и йеромонах Антим. Проповед произнесе протойерей Евгений Георгиев, след което Видинският митрополит поздрави вървящите с празника и ги насърчи да се грижат за семейното благочестие и да се „държат здраво о истинското учение на Православната църква“.

ЦВ

Конкурс за учебни помагала по религия

Комисията по Религия към Министерството на образованието и науката обявява конкурс за написването на учебни помагала по Религия за учениците от I, II, III и IV клас.

Учебните помагала трябва да са съобразени с утвърдените учебни програми и с изискванията на Наредба № 3 от 15.03.2002 г. за оценяване, одобряване и разпространение на учебници и учебни помагала.

Краен срок за подаване на проекти на учебните помагала е 31.03.2003 г. в Министерството на образованието и науката.

За справки: тел. 980-24-29, г-н Панчо Василев, МОН

Архимандрит СИОНИЙ, председател на комисията по религия към Министерството на образованието и науката

Вече са в продажба официалните църковни календари за 2003 г. – джобен и стенов формат, издадени на Българската патриаршия.

Единствено тези календари носят благословението на Българската православна църква.

Предупреждават се благочестивите християни да не купуват частни подобни издания.

Това е противоцърковен акт, подобен на закупуване на църковни свещи от частни търговци.

Църковните календари можете да намерите в храмовете и църковните магазини на каноничната Българска православна църква.

Сърцевината на човека

След любовта има един друг „термин“, произхождащ от духовните понятия, с който светът злоупотребява – сърцето.

Всички с подозрителна лекота и по всякакви поводи говорим за сърцето. Училищните скамейки са издраскани със сърца – признание в дълбоки чувства. Или не чак толкова дълбоки... В реклами и опаковки сърцето щедро се прилага като декоративен мотив, но и като емоционално послание. Сърцето се видим през зимата, начертани с пръст по заплените стъкла в градския транспорт.

И детските книжки са изпъстрени със сърцици. Признак, че големите гледат инфантилно на това понятие.

Някои религиозни също използват сърцето като символ, почти догматизиран: говори се за „сърцето на Иисус“. Срещат се в изобилие изображения на Христа със сияещо сърце на гърдите. Често пъти то е в един твърде натуралистичен вид, близък до анатомична рисунка.

И атеистите използват сърцето като романтичен образ на (безсмислена) всеотдайност.

Задаваме ли си сериозно въпроса: какво е сърцето в духовността на човека?

Ако си го задаваме често, по-рядко бихме си служили така безотговорно с това дълбоко понятие.

В Свещеното Писание на много места се говори за сърцето, но по начин, който ни се вижда странен поради нашето невъведение. Например, сърцето там може да бъде място за помисли: „От сърцето на човека излизат зли помисли, убийства, прелюбодеяния, любовдеяния, кражби, лъжесвидетелства, лъжечуения“ (Мат. 15:19). Все прояви, които ние обикновено считаме за произлезли по-скоро от разсъдъка, отколкото от сърцето.

Божествените слова ни учат, че сърцето е и място, където човекът беседва със себе си, при това не само духовно извисяване, но и нечестивият: „Рече безумец в сърце си“ (Пс. 13:1). А в 50-и псалом св. цар Давид се моли: „Сърце чисто създай в мене, Боже“. Сърце, а не интелект, не ум човеки! И по-нататък: „Сърце скуршено и смирено Ти, Боже, не ще презреш“.

„Блаженствата“ провъгласяват, че чистите по сърце ще видят Бога (вж. Мат. 5:8) – каква по-голяма награда?

Но никъде Писанията не изтъкват като нещо особено важно и заслужаващо внимание онова, което светът цени – че сърцето е символ на емоционалния ни живот, източник на преживяванията и възвисянията ни, които ние толкова обичаме в себе си.

Какво е това сърце, живо изагадъчно, така отговорно за духовния живот на човека, така изменчиво и така решаващо за спасението ни? Преди всичко, след ка-

то видяхме как думата е де-валвираща в езика ни, би трябвало да се опитваме да излезем от клишето. Може би днес не сърце, а сърцевина е понятието, което ще ни даде повече яснота.

Духовното сърце е всъщност онази дълбока, клоняща към безкрайност сърцевина на човека, в която намират своето единство двете начала на нашата същност: безплътното и телесното. Няма нито само телесен, нито само душевен човек. В първия случай той би бил животното, във втория – ангел.

на смъртона в майчината утроба. Те показват едно сърце, започващо да пулсира – първия орган, около който се формира целият бъдещ човек.

Но кой е видял някога изображението от сърцевината на безсмъртната човешка душа? Кой е успял да регистрира тайнствения извор, от който Светият Дух я подхранва с живот? Никой. Затова би било чуднествено да търсим в анатомията със схоластическа педантичност да „локализираме“ духовното сърце. Затова зрителните

човеците, Той слиза в най-скръвнената дълбочина на човека. Идва не просто да „поживее“ с нас, но идва да се разпадне, да се разпадне без остатък, докато всеки, който желас, не приеме Христа в себе си: „Ако не ядете плътта на Сина Човечески и не пиете кръвта Му, не ще имате в себе си живот“ (Йоан 6:53).

Но къде приемаме Христа? В ума, в крайниците си, в стомаха? Не, ние Го приемаме в сърцето, което ще рече в цялото си същество, във всяка клетка на тя-

Петни образ показва вътрешността на истинския християнин. - Сърдцето му е храм на Бога живаго и седалище на Света Троица

Ведни образ показва, че човекът, който след поканието си самоволно съгрешава, допуска в себе си да царуват грехът и Сатаната

Илюстрации от брошури „Человеческото сърце като храм Божий или седалище на зломо“. Издава Васил Икономов, Солун, 1896 г.

Но дори след смъртта безсмъртната душа остава само временно – и тук е драматизмът на смъртта – без своето телесно тяло. Но и то не изчезва съвсем, а само остава „посято“ в земните недра, за да се яви един ден като нов плод новото тяло, което ще получим при всеобщото възкресение.

Но и сега, във временния живот, човекът заема уникално място в Божието мироздание както сред видимите, така и сред невидимите твари. И още тук, на земята, той притежава онази цялост на тяло и дух, която в Божието царство ще бъде запечатана с печата на вечността и нетленности.

Човекът е най-прекрасното единство на нишката сложност на материята и виспата простота на безсмъртната душа, просветлена от божествените светлини.

Ако плътското сърце е сърцевината на телесната ни природа, а сърце на човешката душа е изворът на животната сила на Светия Дух („Святим Духом всяка душа живият“ – из „Степеници“ на празничното бдение), то духовното сърце е онова тайнствено място, където двете се срещат в едно цяло.

Тук трябва да изтъкнем, че плътското сърце има все пак своето значение като анатомически и физиологичен център на телесната ни природа. Всеки би трябвало да изживее възторга от първите ехографски изображения

наблюдения, чувствените предстатия, трябва да бъдат продължени сърцателно... Съзернието на сърцето като телесен център е само първият етап. То е само телесният праг, зад който се открива една духовна, невидима и труднопознаваема бездна. Съзернието плуване към нашата същност сърцевина оттук едва започва. (Само за материалиста тук е краят...)

Всъщност чрез Светото Въплъщение Богочовекът Христос проплавя път през бурените на греха към духовното сърце на човека. От Адам до Христа този път е избузен. Сърцето на падналия човек остава плътско, тленно и откъснато от единството с безсмъртната ни духовна същност. Следователно то остава отчуждено и от Бога. Отчуждението, което наричаме ада.

Взприел без остатък нашата природа (с изключение на греха), Христос още преди Своята спасителна смърт на Кръста слиза в ада на човешкото сърце. И със самото Си присъствя там, го побеждава, защото не може повече да има ад там, където присъства Бог.

Адът е в разриза. Сърдечният разрыв между плътското ни сърце и сърцевината на нашата най-дълбока същност като създания Божии, изниканя за живот, не за смърт.

Боговъплъщението за нас е спасително, защото Христос не просто идва сред

лото и всяка fibra на душата. А това тайнствено правни духовно и тялото ни, духовна и душата; прави ги причастни на нетленнието, природни за вечен живот в Бога.

Видяме, че сърцето тук означава не някакво място в човека, а целия човек като място, в което обитава Христос!

Чрез това схаритийно разбиране за сърцето научаваме, че и духовният живот на човека не с някъде извън него, в някакви енергийни полета, аури и лъчения, както е според окултизма и езотеричните схващания. Точно обратното, духовният живот е навътре, изцяло навътре в човешката ни същност.

Благодатта съответно, не се индуирира като електрошоко през слепочията, темелно или някакво измислено „трето духовно око“ на челото, както сме слушали да си измислят разни източни мистици. Точно обратното, нетварните божествени енергии невидимо бликат в сърцето. Те проникват отвътре цялото ни същество, като цялостно го очистват и оживяват.

Това е обрязването, „що е в сърцето, по дух, а не по буква“, за което говори св. апостол Павел (Рим. 2:29).

Но дълбочината и истинското състояние на духовния ни живот е достъпно и изцяло познаваемо само за Сърцеведца Бог.

Свещ. Ангел ВЕЛИЧКОВ

Сърцето като орган на висшето познание

Архиепископ Лука, в света Валентин Феликсевич Войно-Ясенецкий, е роден на 27 април 1877 г. Забърща гимназия и рисувано училище, а в 1903 г. и медицинския факултет на Киевския университет „Св. Владимир“. Защитав докторска дисертация, работи като хирург в Ташкент и преподава в медицинския факултет. Оглавява катедрата по оперативна хирургия и топографическа анатомия в Държавния туркестански университет.

През 1921 г. е ръкоположен за дякон, а след седмици и за йерей. Продължава да се занимава с хирургия. Две години по-късно приема монашеско постръжение и името на св. Лука – апостола, евангелиста, лекар и художник.

В 1943 г. преосвещеният Лука става архиепископ на Красноярск. След година го правят архиепископ Тамбовски и Мичурински, а на 26 май 1946 г. е въдворен за архиепископ на Кримска и Симферополска епархия.

Представя се в Господа през 1961 г. На 25 май 1996 г. Светият Синод на Украинската православна църква (към Московската патриаршия) причислява светителя Лука към лика на светиите.

Съвременният цивилизован човек чрез работа над себе си се причува да прикрива мускулните си рефлексии и само промените в сърдечната дейност все още могат да ни разкрият неговите преживявания. Така сърцето си остава за нас орган на чувствата, който фино указва нашето субективно състояние и винаги го избличава. Като лекар трябва да отбележа, че докато сърдечната дейност, обусловена от мускула, може да се регулира относително добре, то да се регулира сърдечната дейност, предизвикана от различни въздействия, е изключително трудно. Затова и толкова лесно се поразява сърцето у лица със свободни професии, не свързани с тежък физически труд, но свързани с голямо психическо натоварване.

Инерцията на сърцето е изключително богата и сложна. То цялото е оплетено с мрежа от влакна на симпатичната нервна система, чрез която е тясно свързано с главния и гръбначния мозък. Функциите на симпатичната и вегетативната нервна система са все още слабо изучени и напълно неизвестни, но вече е напълно ясно, че те са изключително важни и многостранни. Тези нерви възли и влакна несъмнено притежават изключително важна роля във физиологията на чувствителността. Така че нашите анатомо-физиологически знания за сърцето не само че не пречат, а дори ни подтичат да считаме сърцето не само за централен орган на кръвообращението, а и за най-важния орган на чувствата.

Но Свещеното Писание ни казва за сърцето значително повече. За сърцето се говори едва ли не на всяка страница на Библията. От пръв поглед читателят не може да не забележи, че на сърцето се придава значение не само на централен орган на чувствата, но и на най-важен орган на познанието, на мисълта и възприятелността на духовните въздействия. И най-вече: според Свещеното Писание сърцето е орган на общението на човека с Бога и следователно, то е орган на висшето познание.

За усещането на Бога или, по-точно, за благодатното въздействие на Божия Дух в сърцето говорят много подвижници на благочестието, много преподобни. Всички те повече или по-малко ясно усещали същото, което усещал и св. пророк Иеремия „но в сърцето ми беше като че ли разпалян огън“ (Иер. 20:9).

Откъде е този огън? Св. Йордан Лествичник казва: „Духовният огън, който идва в сърцето, възнася молитвата; при възкресението и възнасянето ѝ и на небето става слизането на небесния огън в горницата на душата.“

А ето и думите на св. Макарий Велики: „Сърцето управлява всички органи, и когато благодатта земе всички отделения на сърцето, господства над всички помисли и членове, защото там е умът и всички душевни помисли... Затова там трябва да гледаме написан ли е от благодатта законът на духа.“

Къде там? В главния орган, където е престоят на благодатта и където са умът и всички душевни помисли, т.е. в сърцето. Как възникналите в мозъка мисли се предават на сърцето, ние не знаем, но мислята като чисто психологически акт, за разлика от усещанията, като физиологически акт, не се нуждаят от анатомически пътя за придвижване. Не се нуждаят от такива пътища и чувствата, които възникват в сърцето и в значителна степен се формират от едни или други мисли. Но сърцето не само получава обработени мисли и сензорните възприятия от мозъка, но и сам притежава удивителна способност да получава от забиякацията го свят екзогенни духовни чувства от най-висши порядък.

Тези усещания от сърцето се предават в ума, в мозъка и в голяма степен определят, направляват и изменят всички психически процеси, произхождащи в ума и в духа.

Ако говорим за „помисли на сърцето“, че сърцето служи за средоточие и обиталище на мъдростта, то в него не само се получават чувствени и волеви допълнения на породените в мозъка мисли и не само се възприема екзогенни духовни въздействия, предавани към мозъка, но и се раждат мисли, размисли, които както и сензорните възприятия служат като импулси и материал за мисловна дейност на мозъка. Следователно сърцето е вторият орган на възприятелността, познания и мисли. В него се ражда познание и почива мъдростта. Следователно, ако сърцето е лишено от Божията благодат и не възприема от трансценденталния свят внушения от Духа на истината и доброто, а е насочено към възприемане от духа на злото, лъжата, гордостта, то в него се ражда и обитава безумието.

Превод Александра КАРАМИХАЛЕВА

ИНТЕРВЮ

Необходима е къртовска работа с висока отговорност

Разговор с Негово Високопреосвещенство Американски, Канадски и Австралийски митрополит Йосиф

— Ваше Високопреосвещенство, вие се върнахте наскоро от САЩ, какво е сегашното състояние на Вашата епархия?

— С чувство на духовна радост уверявам многоотличните читатели на „Църковен вестник“, че сегашното състояние на Българската православна епархия в САЩ, Канада и Австралия е добро, дори твърде добро. И то във всички области на църковния живот. На втората епархийска младежка конференция „Моят живот в Христа“ през юни и на 27-ия годишен епархийски събор през юли 2002 г. в Индианаполис, щата Индиана, ние отчетохме небивал възход и объснихме подробна програма за изпълнение до следващия събор през юли 2003 г. в Чикаго, където ще осветим новопостроената величествена българска православна църква „Св. София“. Много от църквите ни, особено новите, доброволно възприха „десятката“, т. е. 10% от доходите си да дават на епархията като членски внос. След съда в Ню Йорк напълно се разплатихме, издължихме стария си борч към Св. Синод и задръжките сградите на св. Митрополия в епархийския център. Радвам се, че епархията за пръв път в 65-годишното си съществуване изплати дарения на Майката БПЦ по повод мироваренето т. г., събра десетки хиляди долари за 7-те наши семинаристи в семинариите „Св. Кръст“ и „Св. Тихон“ и по повод създадения фонд за трагичния 11. IX. 2001 г. подари над 10 хиляди долара за пострадали. Накратко казано, духовно и материално епархията ни е осигурена в самоздържката си за десетки години напред.

— Как си обяснявате навлизането на американци от небаългарски произход в една българска задгранична епархия? Продължава ли този процес и как се включват те в епархийския живот?

— Българското духовно присъствие в Америка в отделните църковни общини е от 1907 г. – 95-годишно, а като организирана епархия от 1937 г., т. е. 65-годишно. Това е един дълъг период на успешна православна мисия и сви-

детелство не само сред сярнароците ни от т. нар. Нов свят, но и сред американци от небаългарски произход. Индивидуално и чрез смесени бракове ние имаме православни другородци почти във всички църковни общини. Организирано обаче в епархията ни влязоха 9 църкви, една академия в Колиак, Аляска, и един мъжки манастир в Боскоке, щата Уисконсин, през 2000 и 2001 г. Обяснението е: те видяха много хубави неща в нашата работа, в църковното ни служение и в православния ни начин на живот и учение и макар да бяхме най-скромната юрисдикция, предначестоха нас, заради духовността, скромността, строгостта и светостта на Майката БПЦ, нейния председател и Св. Синод, както и на всички нас по места.

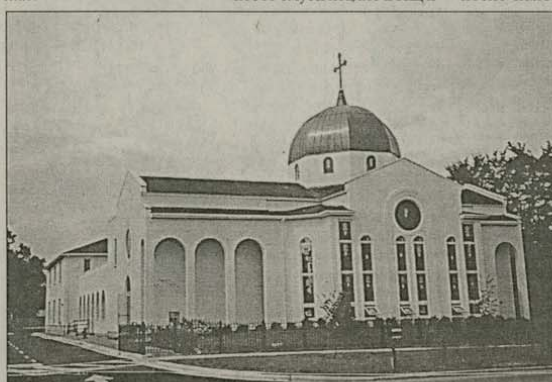
Този процес на взаимно опознаване и ревностно служение продължава, интересът към нас се умножава и желанието за влизане в нашата юрисдикция се увеличава. Всичко това ме удивява и насърчава за още по-активна работа, защото в някои отношения новите ни църкви изпреварват старите, а като епархийски митрополит трябва достойно да давам отговор на всяка надежда в старанието ни да достигнем края на нашата вяра – спасението на душите.

— Как се отрази на Вашите американски духовни чедра посещенията и в България?

— В духовно отношение – благодатно, в просветно – поучително, в административно – насърчително, в културно – положително и даже удивително. За 14 дни 25 души посетихме Рилския, Самоковския, Бачковския, Калояфския, Казанлъшкия, Соколяшкия, Дряновския и Троянския манастири, София, Славовица, Пловдив, Габрово, В. Търново, Арбанаси, Троян и Копривщица. Служихме, пяхме и се радвахме на българската свитост и красота. Всички се завърнахме у дома пълни с благодат и знание за православната ни страна. В резултат на това поклонническо посещение българската свитост и благословение се разнесе по всички наши нови църковни общини от източния до западния бряг на Америка, та чак до Аляска. Народът ни там се прекланя пред българските светци, особено пред Св. Иван Рилски, ние от неговата вода от аязмото при гроба му, помозва се с елей от кандилото над светите му мощи и се докосва до осветения от риката му папук за телесно здраве и духовна чистота. Във всички наши нови църкви се споменава името на Българския патриарх, чувства се

благодарението на българското св. миро, възнасят се молитви към българските светци, малката скетния навред се казва „по наше“. В процес на превод са житията на българските светци, подготвя се за печат историята на Българската епархия, в изпълнение вече са тропарите, кондаците и акатистите на светците ни, за които имаме богослужбите на църковнославянски език. Голямо е желанието у всички да посетят България отново.

— Как се развива Православието като цяло в САЩ, Канада и Австралия?

Новопостроеният български православен храм „Св. София“ в гр. Чикаго, САЩ

— Много усилено. Това е най-съкровена тайна, която Америка вече търси да придобие в пълнота – православната духовност. Особено след случилото се на 11. IX. 2001 г., което промени из основи Америка в търсенето й на духовните ценности. Ние, православните, усетихме това, обединихме усилията си и почти всички юрисдикции разширихме не само административните си, но умножихме и енорийите си. Мисията ни продължава не само сред 65 милиона неангажирани американци, но и сред етническите общности, които се увеличават с нови емигранти всеки изминал ден. В резултат на големия интерес към св. Православие всички ние, православните канонически епископи в САЩ и Канада, ще се съберем от 7 до 9 май 2003 г. в гр. Лигионер, щата Пенсилвания, за да обсъдим развитието на Православието в Новия свят и нашето участие в този благодословен процес. Всички сме убедени, че Америка и Канада се нуждаят от Православието и са готови да го приемат, стига и ние да сме готови на думи и на дело да им го предадем в оригинален вид с православен живот във всяко благочестие и чистота. Ако Америка и Канада приемат тези православни духовни ценности, това ще е добре, ако ли не, ние ще продължим ехото на думите на тримата

момци във Вавилонската страна: „Ако ли и това не бъде, нека ти е известно, царю, че няма да служим на твоите богове, и на златния истукан, що си поставил, няма да се поклоним“ (Дан. 3:18).

— Как изглежда от ваша гледна точка състоянието на Църквата ни вътре в България?

— Това е моят поглед от близо и далеч: 10 години вече БПЦ е в състояние на ограбване, гонение, разделение, неуважение, непризнание и дори подигравателно отношение от страна на официалната политическа власт. Нещо, което смуги извъло БПЦ и

тя, които търпим и все още не можем да преодолеем. БПЦ е мъченица.

— Какво е Вашето отношение към (проектно) Закона за вероизповеданията? Какво ще промени той на практика в общественото положение на БПЦ?

— Какво може да бъде друго освен положително. Наричам го: „Изгrev над БПЦ, тъй многоочакван след многогодишната тъмна нощ“. Затова се молах усърдно на Бога да благослови Негово Величество Симеон II да дойде на власт. Зашто знам просветеното му разбиране отнотно каноничната БПЦ от рождението му до сега и вярвам все още, че ще стори всичко възможно, както и обеща, да подпомогне Църквата ни да стъпи на крака, да стане официално призната и в очите на държавата да се регулира със закон статусе квоотно нейния живот. Е, утешител-

но е, че в състояние на бездействие и властимащите ни уверяват, че в най-скоро време проектозаконът за вероизповеданията ще стане закон с допълнения и облекчения, че църквите и манастирите ни ще си върнат ограбената им собственост.

Що се отнася до промяната, мисля, че тя ще е естествена. Стига да стане читав законът. Той ще промени не само общественото положение на БПЦ, но ще раздвижи из основи администрацията й. Зашто тогава няма да има повече оправдания и извинения, а ще е необходима къртовска работа с висока отговорност, за да възвърнем полагащото се място на БПЦ в обществото като духовна майка хранителка и пазителка на България и народа ни, имайки предвид и материалното благосъстояние, което тя ще притежава след връщането на нейните имоти.

— В навечерието сме на 50-годишнината от възстановяването на Българската патриаршия. Какви са според Вас най-важните актуални задачи, които стоят пред Църквата ни днес?

— Да, слава на Господа, че ни милва досега. Наистина, jubileят е знаменит – 50 години възстановяване Българска патриаршия! По повод отбелязването на тази годишнина, редно е да направим отчет,

но с поглед напред. Зашто много са актуалните задачи, които стоят пред БПЦ днес. Най-важна от тях, според мен, е: да изготвим според изискванията и на новото време една нова пълна и реална характеристика за всеки един от нас в личния й състав – от върховното управление до клисая в епархийските ни църкви и манастири – и да вземем съответните бързи решения според ангажираността и способността на всеки един от нас поотделно. Тоест, да се види и каже кой иска и може да работи и служи и кой – не. Усмихавме се, когато цитираме диктатора, че „кадрите решават всичко“, но то си е така. И Негово Светейшество тия дни ми каза: „Дядо Йосифе, където имаме добър свещенослужител, работите вървят добре!“ Така е. Затова, ако не достигат сили на Св. Синод да направи необходимото, той може според устава ни да свика или архиепископ, или църковен извънреден събор, за да разреши този важен въпрос от живота на БПЦ. Зашто, по себе си съдя – аз вече съм износен! Темпото е голямо и ни е нужна молада кръв, свежи сили, нови хора, отговорни талантливи братя и сестри в Христа, които безупречно да поемат и носят послушанието на Църквата като изрядни свещенослужители и труженици по всички линии на светото пастирско служение.

— Какво са чувствата, с които изпращате отминаващата година и посрещате предстоящия Рождественски празник?

— Аз ще обрна отговора, тъй като с Христовото Рождество започна новото ледоборие. Що се отнася до чувствата ми, те са: посрещам Рождественските празници с чувство в голяма радост, че се ражда моят Спасител Христос Господ. Който ще ми подари живот в изобилие, ще ми даде мир, какъвто светът не може да ми предостави и ще ме спаси от греховете ми и не само мен, но и моите духовни чедра и всички, за които се моля и които са моя съдба, живот и спасение.

Отминаващата година пък изпращам с чувство на благодарност, че Господ ми даде здраве и сили да мога с Неговата помощ по мере сила да изпълня възложено то ми от Негово Светейшество и Св. Синод неслекно послушание далеч от роден край да прославям Бога и разгласявам българското православие чрез православен начин на живот и служение, на български език сред братя и по английски между другородци, с успех за духовна утеха. Благодаря на Бога за всичко!

Какво да подарим на Богомладенеца

В навечерието на Рождество Христово

Както всички православни люде по света, така и ние, православните българи, мислим по Рождественските дни какво да подарим на Богомладенеца Христос и как да изпълним сърцата и умовете си с благата вест на празника. Наистина, сред светските страни на обществото ни да извлече повече търговска изгода по Коледа, ние – вярващите люде, сме в изкушение от това предизвикателство. Но независимо от цялата външна пищност по повод Рождения ден на Спасителя, ние държим повече на духовното осмисляне на празника и стоим твърдо във вярата, че Бог изпрати Своя Единороден Син на земята да спаси всички човечи и да сложи начало на Новата ера в човешката история. Точно тази вяра ни помага през всичките тези 2002 години да припомним без всякаво съмнение истината, че „Словото стана плът, и живя между нас, плъно с благодат и истина; и ние видяхме славата Му“ (Иоан 1:14). Всичко това стана в изпълнение на Божието обещание, че „трябва да се издигне Син Човешки, та всякоя, който вярва в Него, да не погине, но да има живот вечен“ (Иоан 3:14-15).

Така че, истинският коледен подарък, който ни прави Господ, е подаръкът на вечния живот в Него. Разбирате ли, за какво точно става дума? Вечен живот, даден ни даром! Защото спасението на душите на всички, които вярват и тепърва ще вярват в Него, вече е постигнато на Кръста от Самия Христос, роден от жена в дома на хляба – Витлеем.

Другият голям подарък, който Господ ни дава е Неговото послание за любовта: „Това ви завещавам: да любите един другото“ (Иоан 15:17). Без любовта към ближния не можем да приемем дара на спасението (Мат. 25:31-46). Любовта е закон Божий, основа на апостолската проповед, наше достойнство, сила, на която се гради Църквата Божия до днешен ден.

Третият незаменим подарък на Господа за Коледа е голямата радост, известна ни от небожителите, че в града Давидов се роди Спасител, Който е Христос Господ. „Това ви казах, рече Господ, за да пребъде Моята радост във вас, и радостта ви да бъде пълна“ (Иоан 15:11). Защото „Аз дойдох, за да имате живот, и да имате

в изобилие“ (срв. Иоан 10:10).

Това добре! Всеки от нас ги има вече тези дарове! Въпросът на деня обаче е ние какво ще подарим на Спасителя по случай Рождения Му ден. Даже не общ подарък, но поотделно всеки от нас има ли, подготвил ли е подарък за Исус?

В Св. Писание четем, че името на Господа е Исус, „защото Той ще спаси народа Си от греховете му“ (Мат. 1:21).

От Св. Предание знаем, че по време на молитва във Витлеемската пещера Богомладенецът се явил на бл. Иероним и го подпомогнал в отговора на същия въпрос така: „Иерониме, дай ми твоите грехове!“

На вечернята срещу Рождеството се възхищаваме на прекрасния химн, който може да ни подпомогне лесно да направим нашия избор: „Какво можем да Ти подарим, о Христе, Който заради нас се яви на земята като Човек! Всяко творение Ти поднася благодарност. Ангелите – песен, небето – звезда, мъдрешите – дарове, пастирите – учудване, земята – пещера, пустинята – ясла, човешите – девица-таймака. О, пречвени Боже, помилуй нас!“

Каго обичащи Господа люде, ние – православните българи, освен многото ни грехове, можем да подарим на Господа нашето сърце, съкрушено и смирено, наши трудове, нашата любов и, както се молим в екстените: целия си живот на Христа Бога можем да отдадем.

Задача номер едно за всеки един от нас днес е правата си вяра в Господа съзнателно и открито да заявим и без страх и срам да проявим, и да ни на всяко място и на всеки час, словом и делом, съзнателно и дори насън. Защото точно тази вяра, донесена ни от Единородния Божий Син ни е запазила като народ, крепил ни да не станем слуги и роби на други народи, спасява душите ни и по завета на св. Кирил и Методий ще ни удостои да застанем от дясната страна на Господа при свършката на света. Ето тази наша готовност и ревност на Господа да подарим!

Да докоснем с любовта си всички, които се нуждаят от нещо по Коледа, и то повече, отколкото сме го правили през другото време на годината.

Да се помолим специално на Бог Отец, както ни изпрати възлюбения Си Син, така да ни даде и

насъщия хляб, та да далем от него и на ония, които са без хляб на Христовото Рождество.

Да споделим славата и радостта на празника и тези, чийто живот е неорганизиран и безрадостен. Защото, това ако сторим, въпреки че изживяваме немотия и мизерия, Гос-

под ще ни обогати през 2003 година. Уверявам ви в това! И още, да имаме въздушевнието и куража, че Бог ще „защити избраните Си, които викат към Него дено и ноще, макар и да забавя да ги защити. Казвам ви, ще ги защити наскоро“ (Лука 18:7-8). Това са думи на Господа. И това послание всеки от нас трябва да отнесе до сърцето и разума на всички хора, с които имаме допир през този благословен период от годината. Да разменим земни неща за небесно блаженство! Да се откланим на предупреждението на Господа: „Доколкото сте сторили това на едно отятели Мои най-малки братя, Мене сте го сторили“ (Мат. 25:40).

Прочее, ако сте в оскъди на Божните дарове: храна, подслон, дреха, икономическа подкрепа, то споделете и подарете поне блага дума и изразете сладка надежда на братята и сестрите в Господа, които са в нужда и ви помолят за отклик.

Благословението и милостта Господни да бъдат над всички вас. Амин.

† Американски, Канадски и Австралийски митрополит ИОСИФ

ГЛАСЪТ НА СЪВ. ОЦИ

Св. Лъв Велики

Слово на Рождество Христово

Паметта на св. Лъв Велики, папа Римски (395-461), светата Православна църква чества на 18 февруари.

За неговите проповеди авторът на христоматията „Избрани места от латинските писатели до VIII в.“ (Петроград, 1916), И. Помяловски казва: „Те представляват един от най-бележителните

те паметници на латинското църковно красноречие. Отличавайки се с необикновена чистота и изящество на формата, те указват на това, че Лъв бил родом от Рим и произхождайки от добро семейство, получил прекрасно образование; събранието и мислува пред нас образа на светителя в най-привлекателни черти.“

Възлюбени, да се възрадваме, днес се е родил нашият Спасител. И няма място за печал там, където се ражда жи-

вно онова, което се говори за всички останали: „Никой не е чист от сквернота, даже младенецът, който поне един ден е проживял на земята“ (срв. Иов. 14:4-5). Поради това върху това единствено Рождество не е преминало нищо от плътската похот, нищо от греховния закон не го е докосвало. От рода Давидов се избира царствената Дева, предопределена за приемане на Свещения плод. Тя, която още преди да зачене с тялото си Сина Божий и Човешки, Го заченала с ума си. И за да не би тя в неведение на Вишната воля да се изплаши, когато се случи необичайното, узнала от беседа си с Ангела това, което Св. Дух ще стори в нея. И да вярва, че не ще изгуби целомъдрието си оная, на която предстои да стане Богородица. И защо ли трябвало да се съмнява изобилие в необичайното зачатие, когато то било обещано със силата на Всевишния? Тази вяра се укрепвала и от предходното чудо – неочакваното даруване на чадородие на Елисавета, та да не би който и да било да се усъмни, че Даруваният зачатие на безплътната може да дари зачатие и на Девицата.

И така, Словото Божие, Бог, Син Божий, Който в началото беше у Бога, чрез Когото всичко е станало и без Когото нищо не би станало (срв. Иоан 1:1-3), стана Човек за освобождението на човека от вечната смърт. Без да намалява Своето величие, Той приел върху Себе Си нашето смирение по такъв начин, че останайки каквото е бил и приемайки онова, което не е бил, съединил истинския облик на раба и ония образ, в който бил равен на Бога Отца; и с този съюз Той съединил двете природи без да приеме низпата слава и без да умялява висшата. Ето защо, при съхраняване особеностите на двете същности (природи), съединяващи се в една Личност, величието приене върху себе си смиренното, силата – слабостта, вечното – смъртността. Така за изплащане дълга за нашето състояние неизвизимата природа се съединила с природата, подложена на страдания. Истинският Бог и истинският Човек се съчетават в единството на Господа, и Той е Посредникът между Бога и хората (срв. 1 Тим. 2:5). Който можел да умре по едната природа и да възкръсне по другата, както било необходимо за нашето изцеление.

И тъй, не могло да наруши девическата непорочност спасителното Рождество на Този, Който станал страж на целомъдрието и явление на истината.

Това рождение подобавало, възлюбени, на Христос, по Божията Сила и Божията Премъдрост (срв. 1 Кор. 1:24), за да бъде Той подобен на нас във всичко по човечеството Си и да ни превъзхожда по Божеството Си. И ако не би бил Той истински Бог, то нямаше да ни донесе изцеление, а ако не беше истински Човек, то нямаше да ни служи за пример. Затова, когато Господ се родил, ликовиците ангели пеят и възвещават: „Слава във висините Богу, и на земята мир, между човешките благоволение!“ (Лука 2:14). Те виждат, че небесният Йерусалим се изгражда от всички народи на света. Колко би следвало да се възрадвават човешките за това неизречимо дело на Божествената любов, шом така са му се радвали от висините ангелите?!

Возлюбени, да възблагодарим на Бог Отец чрез Неговия Син в Духа Свети, Който по великото Си милосърдие, като ни възлюби, се смилал над нас и умъртвени от греха, ни съживил чрез Христа, за да станем в Него нова твар и ново създание. Да отхвърлим стария човек с делата му (срв. Кол. 3:9) и ставайки участници в Рождеството на Христос, да се отречем от делата на плътта (срв. Гал. 5:19).

Позная, християнино, твоего достоинство и ставайки участник в Божествената природа, не се въртай към предишното си нищожество с недостойно поведение. Помни, член на каква Глава и какво Тяло представляваш ти! (срв. 1 Кор. 6:15) Не забравяй, че като си спасен от властта на тъмтата, си пренесен в светлото Царство Божие. Чрез тайнството Кръщение си станал хронмай на Светия Дух. Не прогмай от себе си такъв Обитател с порочни деня и не се подчинявай отново в робство на дявола, тъй като тявта цена е кръвта Христова (срв. 1 Кор. 6:20) и по справедливост те съди Озид, Който те е изкупил по Своето милосърдие. Който заедно с Отца и Светия Дух царства во веки веков. Амин.

Превод от руски: иеродон ПЕТЪР (Грамашиков)

Из книгата „От Маркс до Христа“ от Владимир СВИНТИЛА

Чудеса на вярата

Излезехме ли от селото, където учителстваше мама, и виждахме неговия профил: наредени като кубчета и паралелепипеди, като малки кутийки, една до друга, бели къщи. Над тях се възвряваше високо, бяла, камбанарията на селската черква.

В далечината виждах бели кравици и овци.

До мен внезапно достигаше звънът на селската камбана. Тогава душата ми се изпълваше с тържествеността тишина.

Бях малък, не знаех какво става с мене. Нещо могъщо ме зовеше към далечните къщици, към тържествената камбанария, чинто камбани звъняха за вечеря.

По-късно аз знаех, че това е православието: бели къщи и бялата камбанария, висещи се през зелени ниви път. Този път ни отвеждаше до черковния праг и ние влизаме с наведени глави и в ръцете ни горяха златножълти пламъци на свещи.

Всеки път беше Пътят, свидетелство за другия, за житейска, който продължаваше отвъд смъртта. Смъртта бе праг, от който не биваше да се боим (ако сме праведни!). Тогава върху портите на къщите цъфваха огромни черни лепенуди и някои жени потъваха в черно. Но мъртвият продължаваше пътя. Четиридесет дни душата му се скиташе тъжна сред веселите хора – и се случваше да видят покойника, как се бе навал над герана, може би биващ. И тогава преливаха над гроба му за първите десетини.

При погребение ние децата носехме хоругви. Носил съм и аз. Не ни пускаха на самото гробче, връщали ни от края на селото – да не чуем страшните удари на бушите пръст върху ковчега, които са като едно почукване на вратата ни.

И ние се връщаме да оставим хоругвите в притвора и да се помолим, водени на тълпичка от клисаря.

И после излизаме от мегдана. Оттам започваше пътят, главната улица, която отвеждаше едновременно към две села – едното на север, другото на юг. По-късно аз разбрах значението на пейзажа. Пейзажът е вярата ни. В сградата, в архитектурата, в полетата, в посевите, в овощките са вписани нашата вяра и нашето доверие. И щифалите полета са тържествено на нашето вътрешно ликуване.

В меката пътя бяха буржите. Богородица бе минавала предния ден и бе оставила тези кървави цветя, които са следи от босите ѝ крака.

На кръстопътя селяни са срещнали двама божии: единият спял. Дали не са те двамата Господ Бог и Свети Петър, предрешени, за

да запитат селските сърца? През селото преминаваше трепет.

А още повече, ако онази бедна жена с дете на грдите, която са видели да завива зад позето, ако тя е била самата Пресвета Богородица с детето Исус в ръце?

Вярвах ли аз, три-четиригодишен, на всички тези неща?

Аз знаех за тях, това е всичко. И моето сърце по неопределен начин се възвряваше.

Много по-късно всичко това се обедини за мен в един стих от Атанас Далчев:

И кравици в далечината, бяла като зъбчето първо на дете.

Аз обичах тези просторства.

Когато мама ме оставяше на баба в нейната къщица в Банишора, аз, естествено, не можех да не придружа баба в нейните скитания и поклонничества.

Тя ме хващаше за ръка, качвахме се на някаква каруца, която се завръщаше в село, и търчахме весело по цариградското шосе.

Оставяха ни сред нивите. Тогава баба ме хващаше за ръка. В другата носеше бохча, където бяха нашите завивки и нашето ядене. И ние тръгвахме пеша, през златните ниви, които се възвряваха от двете ни страни. Аз знаех, че отиваме в Герман, „у манастиро“, и че е някакъв свят ден.

И всеки ден бе свят. Всеки ден имаше своя светел или светица, които надничаша милостиво със същещото при изгрев към тази грешна изстрадала земя.

Детето и бабичката възвряха между златните люлеещи се ниви. Светецът или светицата милостиво ги водеха по селския опечен от слънцето път. Двамата бяха бели и прахът на пътя полепваше по краката им. Но беше щастие да се стъпва по тази гореща, поради Божията милост, земя.

В манастирския двор ги приемаше висок калугер с червена коса и брада. Детето целуваше сухата му ръка и калугерът го благославяше. После влизаха в манастирската черква.

Посрещаше ги огромна икона на благославяния Христос и те коленичаша пред нея и се молеха. Докато те молеха, старата наредеше. Тя напомняше на Христа всичките си болки, но изказваше и цялата си старческа благодарност...

Ние бяхме на службата. Красиво се изписваше гласът на псаломчика и тоя на дякона. И пред удивените ни очи се разтвъряха портите на рая.

Окогто на детето се опияняваше от златото на иконите. По-късно, в София, детето се опияняваше от златото на резбите. Но още тогава, в онова далечно време на пробуждането на разума, детето се дивеше на

могъществото и силата на иконите, които му действяха най-вече със следящите го очи и с благославящите го ръце.

Връщаме се през поето край телеграфните стълбове, които звъняха почти музикално. По жиците се трупаха птици и се навеждаха да видят бабичката и детето, които минаваха под тях.

И тогава детето се спираше и виждаше в далечината селце от бели кутийки и високо издигащо се над тях селска камбанария – и сърцето му се изпълваше с очарование.

Такъв беше моят най-първ религиозен живот, когато, естествено, нямах понятия за религия. Но знаех: върху белите кълбести облаци си отпочиват светците и ако блесне светкавица през въздуха, мълниеносно прехвърчава колата на свети Илия.

Баба обичаше праведните хора. Идваше някоя жена, баба я съзираше на двора и ме предупреждаваше: „Иде Недела, она е многу праведна“.

Праведниците сядаше на одърчето. С напевен глас и като се полюляваше от кръста нагоре, праведниците разказваше за чудесни манастири с джамълки, със сводове, които се извисяват към небето; за течащите сред люляковите храсти поточета, които пелли песни на творението; за златни изгреви над борвете, запалени от самия светел за радост на хорските души, за зелените полета, украсени с тия бели маргарити, които светина една с изплакала от негоба...

Много по-късно разбрах, че този език, който бе за мен тогава простонароден, или по-точно „селски“, е книжовен – езикът на житията и на дамаскините.

Този литературен бе заседнала дълбоко в народа и откъсваше странно речта му.

Идваха праведници. Бяха много бедни, ходеха в кръпки, но бяха удивително чисти и мирнишка (и те, и дрехите им) на селски сапуни. Те говореха за чудодейни изцеления, съобщаваха за поличи, които бяха станали по селата.

Праведниците и баба обезателно се разговаряха за „Алексий, човек Божий“. Този книга бе най-важният образец, те се опиваха, като я преразказваха.

Но какво казвам аз? Те не я преразказваха, знаеха я наизуст и я произнасяха от началото до края. Какъв силен, какъв благороден воин бил Алексий човек Божий и как всичките си сили отдал в служба на Бога.

По-късно аз попаднах на този ранновизантийски роман и го изучих. Той бе шестувавал през Средновековието в нашите земи, но бе много странно, че рано през Възраждането, преве-

ден на новобългарски, „Алексий, човек Божий“ бе намерил отново широка читателска публика.

Православието обича не само цветята и полетата, но само маргаритите в зелените поляни. То обича и героиката и тачи горестно честа.

Православието обича щастие. Какво е след литургия, когато си напълно пречистен, когато душата ти пее, какво е след разпук да седнеш на сянка под старата третелката и да слушаш в нея трепета на вселената, която звъни и пее цялата от щастие, че е познала Бога.

Какво е след постене,

Иван Миев. Светозорска легенда. 1926 г.

пречистен, с опростени грехове, да застанеш пред огромното поле, в дъното със синеещата се планина и отново да свхванеш, че цялата твоя красота е създадена за човека!

Естетиката на иконата, на храмовата архитектура (манастирските църкви), на религиозните щампи – всичко по-късно ми ставаше достъпно поради това християнско детство.

Като юноша се запознах с католицизма, бях пленен от „Цветчета“ на Свети Франциск Асизки, от великата поетика на постигата и на художниците на италианското дуджене.

Но тия неща не можаха да покрият, не можаха да изтрият спомена за православната поетика. Бурносно в мен се завръщаха гласовете от нашата литургия и греха в тъмно злато образите на Христос Пантократор и на Богородица Одигитрия.

Православието, то носи атмосфера, каквато не може да се срещне другаде в света: тържественото бие на селската камбана, развяващата се на вятър хоругва, рипнатата, върху която пада сонч светлина от самото небе, цветята, издигнатата за благослов ръка на свещеника. Всичко това го има само в нашия живот и за тия чудеса на вярата ни нашите светци, свети Георги Софийски, свети Никола Нови са приели кръстните мъки.

Владимир Свинтила в търсене на изгубеното поколение

С настоящата публикация приключваме поредицата откъси от книгата на Вл. Свинтила „От Маркс до Христа“ – важно свидетелство за духовния път – извърван от автора и от цялото поколение интелектуалци, живели преди и след Втората световна война.

Обикновено тълкуваме тази война и последвалото идване на власт на комунистическия режим като поредната катастрофа за българската интелигенция и култура. Става дума за „творци“ израсли със светогледа на междувоенна България, мнозина от които или мълкват след 1944 г., или са принудени да правят политически компромиси. Отнасяме се със съжаление към нерадостната съдба на тези люде и отчитаме, че в „творческо“ отношение последвалите период с полу-пустиня. Струва ни се, че това е скучно време – сталинско, червенковско, живковско – без ярки „творци“ и „творби“.

В своята книга Свинтила, може би доизякде несъзнателно, разкрива съвсем друга истина. Самият той е част от това време и не може съвсем да се освободи от мита, че това е било „първото културно поколение и единственото щастливо поколение на българската интелигенция“.

Но искреният разказ на автора разкрива по-дълбоката истина. „Щастие“ на 30-те години е било повърхностно и измамно. А именно катастрофата на този измамен светоглед и страданията в следвоенните времена на политическо потисничество – по един прастар християнски парадокс – посочват на „озарените“ пътя към истинското щастие, т. е. към Христа.

Свинтила е пристрастен. Той е великодушен и шедър към повечето от своите герои. Още съвсем малко сърдечна доброта би му помогнала да заобича и враговете си.

Неговото връщане към Православието е истинско и спасително. А ключът към това спасение е в детството: в „поезията на християнските празници“, в „чудесата на вярата“, в религията на бабите, дявоците и патриаршалното село.

Детето става спасител на зрелия мъж – може би именно защото той цял живот остава едно голямо дете. Селската отъметителност – добродушна и „книжна“ – той връща с спигети върху белия лист онези удари, които не е могъл да върне върху големият игрище на живота. И е още по-голяма леска шедшот той раздава всеопрошение на останалите. В неговата книга всички те се спасяват. Всички те се връщат към Православието: Атанас Далчев, Илия Бешков, Трифон Кунев, Яна Язова, Димитър Талев и т. н.

Сигурни ли сме, дали това е станало е всеки от тях? Дали те са разбрали, че всъщност не са „творци“ и че Елин е Творецът? Дали са разбрали, че нищо не са загубили, щом са спечелили Онези, Който е всичко? Дали са разбрали, че Православието е живият път към Христа? Отговорите знае само Бог.

Но вътре в „От Маркс до Христа“ чудото става: те се завръщат. Блудните синове се завръщат при Отца си. „Това е една радост за ангелите на небето“, казва Константин Петканов за духовното спасение на Илия Бешков.

Свинтила ни открива със своите спомени методологичната как да си възвърнем цялата таяз укучана и бедна откъм събития и личности епоха в нашата история. Да, външните събития са малко, произведението на изкуството са малко и посредствени. Но има нещо не сравнено по-важно от цялото изкуство на света: спасяването на една душа. И може би именно политическото потискане и „замълчаване“ на тези интелектуалци да е прекъснало тяхното илюзорно и суетно „творчество“ и „щастие“, и да ги е довело до духовните прозрения на истинското познание. Може би именно „житейските провали“ в личните съдби на тези страдалци – щастливи без да го знаят – са били за тях дар свише и единствен път към спасението.

Походът на Свинтила в търсене на изгубеното време и „изгубеното поколение“ завършва с успех. Оказва се, че нищо не е изгубено. Привидно бедните откъм художествени шедьоври години ни се завръщат пребогато като времена на безмълвно духовно пречистяване, съзряване и озарение. Достойно е да продължим по стъпките на автора и да извадим от забвенията тези колкото тихи, толкова по-истински триумфи на България и на Православието.

Георги ТОДОРОВ

Оставете децата...

Въпреки духовната криза, от която се оплакваме постоянно, днес в православните храмове виждаме все повече млади хора. Те често са инициатори на снорийски прояви, участват в църковния живот и са жива част от църковната общност.

Естествено е заедно с младите хора в храма да се увеличи и присъствието на малки деца, техните деца. Както младите, така и децата са нещо ново за българското църковно пространство. Затова и отношението към тях е все още противоречиво.

Присъствието на децата в храма първоначално буди умиление у снорийците, но след първите пет минути малчуганът вече играе по нервите на богомолците. Децата, за разлика от повечето възрастни, не могат да стоят дълго на едно място, нито да се концентрират дълго върху едно нещо. Те обикнат из храма, разглеждат интериора и хората, връщат се при родителите си, за да попитат нещо и така до края на богослужението. Това поведение обикновено изнервя черкувачите се. Те първоначално

хвърлят укорителни погледи ту към детето, ту към родителите, а после отиват и ги съветват да изведат детето, за да не пречи. Родителите са притеснени и нерядко наистина напускат храма и следващия път или оставят наследника си на някого, или заедно с него не идват на литургия. Така следващата неделя богомолците са с един или двама по-малко, но в храма е тихо и спокойно, и никой не смущава молитвеното настроение.

Но остава въпросът: кога децата могат да ходят на църква? В коя възраст няма да пречат на богомолците? Отговорът е: никога. Обикновено здрави деца не могат да стоят неподвижно в продължение на цялата литургия. Това ще са в състояние да правят, когато достигнат тийнейджърска възраст, но тогава родителите им няма да могат вече да ги задържат в храма, защото децата ще са свикнали, че неделя сутрин е ден за екскурзии, напиване след съботния купон или нещо подобно.

От момента на кръщенето си всяко дете става първоначален член на Христовата църква. И то, и

епископът са равни в очите на Бога. Като пълноправен член на Църквата и детето, независимо на каква възраст е, има право да участва в богослужението. В каква степен, това вече зависи от възможностите на всеки. Родителите, които са кръстили децата си, трябва да ги водят на църква и да ги причащават, за да свикнат и малките, че са част от църковната общност. Общването с Христа и в Христа е право на всеки християнин. Никой няма право да лишават децата от това право. Всеки родител знае най-добре какви са възможностите на детето и да му обясни как да се държи в храма. А ние, снорийците, трябва да бъдем максимално търпеливи към прождащите (понякога съсем буквално) в храма и вярата малки християни. Общването с Бога по време на св. Литургия е индивидуално. Никой от нас не знае с точност как молитвите, ектените, песнопенията и атмосферата в храма се отразява в душата на децата. Никой от нас не знае как точно те общуват с Бога и дали в кратките си детски молитви не са по-близо до Него.

Всякакви оправдания, че ходенето на децата из храма разсейва снорийците от молитвеното им възбуждане, са лицемерни. Ако наистина сме вгълбени в литургията, нищо не може да ни разсея, но ако умът ни е на друго място, то винаги имаме оправдания, и то все извън нас – децата, шумкащите торбички на бабите в храма, шепненето на стоящите зад нас и т.н.

Днешните шкъаци из храма деца са утрешните православни християни на България. Във вярата ги възпитават не само техните родители, но всички ние, които се черкуваме с тях. Нашето отношение към тях днес ще формира тяхното бъдещо отношение към църковната общност като цяло. Можем да изгоним децата от храма, за да си осигурим спокойно молитвено настроение и тишина, но кога и как ще ги върнем обратно, когато му дойде времето? Христос е казал: „Оставете децата и не им пречете да дойдат при Мене, защото на такива е царството небесно“ (Мат. 19:14). Кои сме ние, че да им пречим?

Полина СПИРОВА

ЛИЧНИ „Обичайте вашите неприятели...“

Посрещнахме третото хилядолетие от Рождеството на нашия Спасител обзети от вражда един срещу други, души те ни са празни откъм християнски дух, религиозност започна да ухваля в глобален мащаб и изострен до крайна степен себелюбие подмелни двете главни заповеди: обичайте Бога, обичайте ближния си. А дали светът спечели нещо добро, радостно и полезно от всичко това? – Само безбройни човешки жертви, тежки лишения, дълбоки душевни мъки, огромни материални щети.

Искаме ли да бъдем добри християни, необходимо е да обичаме ближния си, да бъдем в мир и разбирателство с всички. Лесно обичаме хора, които ни обичат, но Исусу настоява да обичаме враговете си и да правим добро на онези, които ни мразят (срв. Мат. 5:44). Как да не съгършим против братската обич при невъзможност да бъдем в мир и разбирателство с някои хора? Можем ли да имаме мир и съгласие с някои глупави и твърдоглави хора, които в своето тесногърдие и малоумие гордо поддържат възгледи, противоречащи на здравия разум и заклеймени от всички останали много помъдри и опитни от тях умове? Трябва ли да съдействаме на злосторници, грешници, като им помагаме, одобряваме или насърчаваме? Достойно ли е да се откажем от све-

щени задължения, за да бъдем угодни на гонители на православието?... – Не, разбира се! Ето защо и св. ап. Павел в посланието си до Римляните 12:18 е писал изрично: „Ако е възможно, доколкото зависи от вас, бъдете в мир с всички човече.“ Следователно е предвидил невъзможността в някои случаи, а при невъзможност няма задължение. Не бива ние първи да изграждаме прелестията против мирно разбирателство, а следва да проявяваме любезност и благосклонност, както и великата добродетел снисходителност, която засия дори и над кръста Господен с думите: „Прости ми, Господи, те не знаят какво правят...“

Трябва да се потрудим да вършим всичко в нашия възможности за привличане на своите противници, злосторници, неприятели към мир и разбирателство. Това го изисква личният ни духовен интерес, защото Бог ще ни прости само ако и ние прощаваме.

Обаче, ако след всичко сторено от нас, неприятелът се изпреча пред нас горд, зъл и твърдоглав, тогава съвестта ни трябва да е спокойна, душата чиста – Бог ще снесе всяка отговорност от нас. Това обаче не е освобождава от задължението да прощаваме всичко и да продължим да се молим за възмущението на нашия неприятел.

Иероджон ПЕТЪР
(Граматикив)

ЮБИЛЕЙ

60 години в служба на Бога

Всички в града и района го наричат отец Столинчев.

Възрастност той е удостоен с високи църковни звания – „старофорец свещенноиконом“, което означава каноническо право да носи кръст и признат грижовник за Църквата.

Дълъг и изключително труден е неговият живот като човек и свещенослужител.

Роден е на 24 януари 1917 г. в неврокопското село Либяхово (дн. Илинден), в бедно занаятчийско семейство. В търсене на препитание баща му и болната му майка се преселват през 1928 г. в нашия град Св. Врач (дн. Сандански).

Първоначалното си образование отец Столинчев завършва в родното си село. От 1932 до 1938 г. учи в Софийската духовна семинария. Богословския факултет завършва през

1942 г. като стипендиант на специален фонд към Св. Синод за издръжка на бедни деца, родени в с. Либяхово. Фондът е създаден от техния родителски Атанас Поппетров от същото село и виден възрожденски учител и кмет на София.

На 30 юни 1942 г. отец Столинчев е ръкоположен за дякон от Ловчанския владика Филарет в руската църква „Св. Николай“, а един месец по-късно, на 2 юли с.г. – за свещеник в софийската църква „Св. София“ от Неврокопския митрополит Борис.

Целият живот на отец Столинчев като свещенослужител преминава в град Сандански. През 1948 г. е издигнат за архиерейски наместник, която висока длъжност заема с прекъсване от 5 години (1993-1998) и до днес.

Отец Столинчев има изключително големи заслуги към църквата в града и религиозния живот в Санданска духовна околия. Капо предстоят на старата църква „Св. Безсребърници Козма и Дамян“ – обявена за паметник на културата, полага грижи за нейното поддържане в автентичен вид. Председател е на Околийското свещеническо братство „Св. Иван Рилски“ до

закриването му през 1957 г. Секретар е на Православното християнско братство „Св. Иван Рилски“, което през 1938 г. открива в града Дневен детски дом за бедни земеделски семейства и безплатна трапезария за сираци и бедни деца. Под ръководството на отец Столинчев се набират свещенически кадри, които поддържат духовния живот в поверената му духовна околия. Тя включва сегашните общини Санданска, Кресненска и Струмчанска. Но най-голямото гражданско и църковнонародно дело на отец Столинчев е доизграждането на църквата „Св. вмчк Георги Победоносец“ в Сандански, която в 2 ноември т.г. навърши своята 50-годишнина.

Изграден по подобие на патриаршеския храм-паметник „Св. Александър Невски“ в София, молитвеният дом в нашия град е най-внушителната църковна сграда по долината на Струма. Дълъг е 32 м, широк 20 м и висок 25 м. Има три купола – централен, над камбанарията и над олтара. Храмът е изографисан през 1964-1967 г. от художника Николай Шелехов.

Отец Столинчев превръща двора на новата църква в парк-градина. Голя-

мата му любов към книгата е подтик за създаване на църковна библиотека с над 6000 тома. Основател е на църковен хор и музей с над 250 експоната.

Наред с дейността си като духовно лице и архиерейски наместник, старофорец свещенноиконом Ангел Столинчев се изявява в града като виден гражданин и общественик. Човек с високо образование, с многоотранни интереси, етичен, толерантен, отзивчив, отец Столинчев се ползва със заслужено уважение и доверие сред жителите в града и района. В условията на тоталитаризма той смело води публични диспути по въпроси на религията и вероизповеданията. Редовно изнася беседи пред миряни и членове на християнското православно братство. Активно участва в културния и духовен живот на града. Отзовава се на чествания на бележити дати в нашата национална история, на годишнини от религиозен и местен характер, на общински сесии, читалищна дейност, на лекции и беседи с научно съдържание и конференции, на форуми и културни прояви в града.

Христо ТАЦЕВ

АБОНАМЕНТНА КАМПАНИЯ '2003

Абонирайте се

за официалните издания на Св. Синод на БПЦ „Църковен вестник“ и сп. „Духовна култура“

ТАЛОН ЗА АБОНАМЕНТ

за „Църковен вестник“ и сп. „Духовна култура“

Посетете изданието и период от време, за който искате да се абонирате (имаме, попълнете четайки с печатни букви).

Име Прозиме

Фамилия

гр./сб. п. код

ж.к. ул. обл.

№ бл.

вх. зв. тел.

Изпратете на адреса на издателството попълнения талон за абонамент с приложена квитанция от пощенския запис или копие на платежното нареждане.

ЗАПОЧНА АБОНИРАНЕТО ЗА 2003 г.

„Църковен вестник“	сп. „Духовна култура“
1 година 21,00 лв.	1 година 18,00 лв.
6 месеца 10,50 лв.	6 месеца 9,00 лв.
3 месеца 5,25 лв.	3 месеца 4,50 лв.
Цена на 1 брой 0,60 лв.	Цена на 1 брой 1,00 лв.

АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА

СВ. СИНОД, София – 1000
ул. „Оборище“ №4
тел. 987-56-11
тел./факс 980-30-16
Главен редактор
свещ. АНГЕЛ ВЕЛИЧКОВ
Ръкописи не се връщат.

Банкова сметка на Синодално издателство на БПЦ
ТБ Бюханс, клон Европа – София, пл. „Св. Неделя“ № 19
банков код: 660 96 608, сметка: 1018147018

Сумите да се изпращат с пощенски запис или по банкова сметка, в които да се изпишат точният адрес и пощенският код на получателя!

Напомняме, че „Църковен вестник“ съдържа свещени текстове и изображения и не бива да се използва за битови нужди.

ЦЪРКОВЕН ВЕСТНИК

2003

ЯНУАРИ

П	В	С	Ч	П	С	Н
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

ЮЛИ

П	В	С	Ч	П	С	Н
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

ФЕВРУАРИ

П	В	С	Ч	П	С	Н
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28		

АВГУСТ

П	В	С	Ч	П	С	Н
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

МАРТ

П	В	С	Ч	П	С	Н
31					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

СЕПТЕМВРИ

П	В	С	Ч	П	С	Н
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

АПРИЛ

П	В	С	Ч	П	С	Н
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

ОКТОМВРИ

П	В	С	Ч	П	С	Н
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

МАЙ

П	В	С	Ч	П	С	Н
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

ЦЪРКОВНИ ПРАЗНИЦИ

ЯНУАРИ: 1 Св. Василий Велики (Васильовден)
 6 Богоявление (Йордановден)
 7 Св. Йоан Кръстител (Ивановден)
ФЕВРУАРИ: 2 Сретение Господне (Гергьовешение)
МАРТ: 25 Благовещение (Великден)
АПРИЛ: 27, 28, 29 Възкресение Христово (Великден)
МАЙ: 6 Вмчк Георги Победоносец (Гергьовден)
 11 Св. Кирил и Методий
ЮНИ: 5 Възнесение Господне (Спасовден)
 15 Петдесетница
 16 Св. Дух
 29 Св. ап. Петър и Павел (Петровден)
ЮЛИ: 20 Св. прор. Илия (Илинден)

АВГУСТ: 6 Преображение Господне
 15 Успение Богородично
СЕПТЕМВРИ: 8 Рождество Богородично (Кръстовден)
 14 Въздвижение на Св. Кръст Господен (Кръстовден)
ОКТОМВРИ: 19 Преп. Йоан Рилски (Архангеловден)
 26 Вмчк Димитрий Солунски (Димитровден)
НОЕМВРИ: 8 Св. Архангел Михаил (Архангеловден)
 21 Въведение Богородично (Николден)
ДЕКЕМВРИ: 6 Св. Николай Мирликийски (Николден)
 25 Рождество Христово (Коледа)
 26 Събор на Пресвета Богородица
 27 Св. първомъченик и архидякон Стефан (Стефановден)

ОФИЦИАЛНИ ПРАЗНИЦИ

ЯНУАРИ: 1 Нова година
МАРТ: 3 Освобождение на България
АПРИЛ: 27, 28 Възкресение Христово (Великден)
МАЙ: 1 Ден на труда
 6 Ден на храбростта и Българската армия

24 Ден на бълг. просвета и култура и на славянската писменост
СЕПТЕМВРИ: 6 Ден на Съединението
 22 Ден на независимостта на България
НОЕМВРИ: 1 Ден на народните будители
ДЕКЕМВРИ: 25, 26 Рождество Христово (Коледа)

„Св. Богородица Пътеводителка“ от църквата „Св. Климент“, Охрид

ЮНИ

П	В	С	Ч	П	С	Н
30						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29

ДЕКЕМВРИ

П	В	С	Ч	П	С	Н
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				